

Sairaanhoitajien minäpystyvyys ja sen vaikutus ammatillisuuteen

Kuvaileva kirjallisuuskatsaus

Anniina Jokitalo

Opinnäytetyö
Kesäkuu 2020
Sosiaali- ja terveysala
Sairaanhoitaja (AMK)

Tekijä(t) Jokitalo, Anniina	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Päivämäärä kesäkuu 2020
	Sivumäärä 31	Julkaisun kieli Suomi
		Verkojulkaisulupa myönnetty: x
Työn nimi Sairaanhoitajien minäpystyvyys ja sen vaikutus ammatillisuuteen Kuvaileva kirjallisuuskatsaus		
Tutkinto-ohjelma Hoitotyön koulutusohjelma, Sairaanhoitaja (AMK)		
Työn ohjaaja(t) Kuisma Eija & Luotojoki Tiia		
Toimeksiantaja(t) -		
<p>Tiivistelmä</p> <p>Työuran alkuvaihe voi olla vastavalmistuneelle sairaanhoitajalle haastavaa aikaa, koska työmäärä, vastuut ja velvollisuudet voivat olla merkittävästi suuremmat kuin mihin on opintojen aikana tottunut. Sairaanhoitaja tarvitsee minäpystyvyyttä selviytyäkseen vaadituista työtehtävistä. Minäpystyvyydellä tarkoitetaan yksilön uskoa itseensä jostain toiminnasta suoriutumisessa.</p> <p>Opinnäytetyön tarkoituksena oli kuvailla, millainen rooli koetulla minäpystyvyyden tunteella on sairaanhoitajan ammatillisuudessa. Opinnäytetyön tavoitteena oli tuotetun tiedon avulla lisätä sairaanhoitajien tietoisuutta minäpystyvyydestä ja sen vaikuttavuudesta ammatillisuuteen. Opinnäytetyö toteutettiin kuvailevana kirjallisuuskatsauksena. Aineisto kerättiin Pubmed, Cinahl ja Medline -tietokannoista. Aineistoksi valittiin kuusi kansainvälistä tutkimusartikkelia, joita analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.</p> <p>Opinnäytetyön tuloksissa ilmeni, että minäpystyvyys oli vahvistavana tekijänä sairaanhoitajan ammatillisuudessa. Minäpystyvyys oli yhteydessä sairaanhoitajan hoitotyön osaamiseen ja yleisiin työelämävalmiuksiin. Minäpystyvyys oli myös vahvistavana tekijänä sairaanhoitajan elämänhallinnassa.</p>		
Avainsanat (asiasanat) Minäpystyvyys, sairaanhoitaja, ammatillisuus		
Muut tiedot (Salassa pidettävät liitteet) -		

Author(s) Jokitalo, Anniina	Type of publication Bachelor's thesis	Date June 2020 Language of publication: Finnish
	Number of pages 31	Permission for web publication: x
Title of publication The self-efficacy of nurses and its effects on professionalism A descriptive literature review on		
Degree programme Degree Programme in Nursing		
Supervisor(s) Kuisma Eija & Luotojoki Tiia		
Assigned by -		
Abstract <p>The beginning of the career might be challenging for a newly graduated nurse because workload, responsibilities and duties can be significantly bigger than what they were used to during their studies. A nurse needs good self-efficacy in order to manage the required workload. Self-efficacy is understood as an individual's belief in oneself when performing a certain task.</p> <p>The aim of the thesis was to describe how perceived self-efficacy affected nurses' professionalism. The objective was to increase awareness of self-efficacy and its effects on professionalism. The thesis was conducted as a literature review. The data was collected from the Pubmed, Cinahl and Medline databases. Six international research articles were chosen and analysed by using inductive content analysis.</p> <p>The results of the thesis showed that self-efficacy was a strengthening factor in the nurse's professionalism. Self-efficacy was related to the nurse's nursing competency and general working life skills. Self-efficacy was also a strengthening factor in the nurse's life management.</p>		
Keywords/tags (subjects) Self-efficacy, nurse, professionalism		
Miscellaneous (Confidential information) -		

Sisältö

1 Johdanto	6
2 Sairaanhoidajan ammatillisuus ja minäpystyvyys	8
2.1 Sairaanhoidajan ammatilliset osaamisvaatimukset.....	8
2.2 Sairaanhoidajan asiantuntijuus ja osaaminen	10
2.3 Minäpystyvyys käsitteenä	12
3 Tutkimuksen tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymys	14
4 Opinnäytetyön toteutus	14
4.1 Kuvaileva kirjallisuuskatsaus tutkimusmenetelmänä	14
4.2 Tiedonhankintaprosessi	15
4.3 Aineiston analyysi.....	17
5 Tutkimustulokset	21
5.1 Minäpystyvyyden yhteys sairaanhoidajan hoitotyön osaamiseen	21
5.2 Minäpystyvyyden yhteys sairaanhoidajan yleisiin työelämävalmiuksiin...	21
5.3 Minäpystyvyys vahvistavana tekijänä sairaanhoidajan elämänhallinnassa	22
6 Pohdinta	23
6.1 Luotettavuus ja eettisyys.....	23
6.2 Tutkimustulosten tarkastelu	24
6.3 Johtopäätökset ja jatkotutkimusehdotukset	26
Lähteet	27
Liitteet	30
Liite 1. Tutkimukset taulukoituna	30

Taulukot

Taulukko 1. Sisäänotto- ja poissulkukriteerit	16
Taulukko 2. Tiedonhakuprosessi	17
Taulukko 3. Esimerkkejä alkuperäisilmausten pelkistämistä.....	18
Taulukko 4. Esimerkkejä ala- ja yläluokittelusta.....	19

Kuviot

Kuvio 1 Aineiston synteesi	20
----------------------------------	----

1 Johdanto

Sairaanhoitajan ammatti on asiantuntijatyö, jonka perustana on hoitotyön erikoisosaaminen. Samalla kun sairaanhoitaja hallitsee potilaan kliinisen hoitotyön, täytyy hänellä olla myös valmiudet kohdata ja auttaa potilasta ja hänen läheisiään erilaisissa ongelma- ja elämäntilanteissa. Myös ohjausosaaminen nousee esiin potilastyössä sekä muun henkilöstön että opiskelijoiden ohjauksessa. Sairaanhoitajan työhön kuuluu työn organisointi sekä terveydenhuoltojärjestelmän tunteminen ja kyky ohjata potilas järjestelmässä oikeaan paikkaan. (Korhonen & Mäkipää 2011, 12-21.) Ruuskanen (2011, 94) toteaa sairaanhoitajan työn olevan hyvin monipuolista, mikä vaatii etenkin stressinsietokykyä.

Huolen aiheena on ollut suomalaisten hoitajien suuri halukkuus vaihtaa alaa tai työpaikkaa (Flinkman, Kajander-Unkuri, Kuokkanen, Leino-Kilpi, Meretoja, Numminen & Ruoppa 2015, 3.) Sairaanhoitajaliiton teettämän tutkimuksen (2019) mukaan joka neljäs sairaanhoitajaopiskelija olisi valmis vaihtamaan alaansa. Flinkman ja kollegat (2015, 3) nostavat esiin sairaanhoitajat, jotka arvioivat ammattipätevyytensä matalammaksi ja työympäristönsä vähemmän myönteiseksi. Heidän mukaansa tällä tavalla kokeviin sairaanhoitajiin pitäisi kiinnittää erityistä huomiota. Edellä mainittujen asioiden vahvistaminen lisäisi ammattiin ja työhön sitoutumista. (Flinkman ym 2015, 3.)

Sairaanhoitajaopiskelijan valmistuessa hänestä tulee sairaanhoitaja eli hoitotyön asiantuntija (Ruuskanen 2011, 86). Hyppy opiskelijan roolista sairaanhoitajan rooliin aiheuttaa monelle siirtymäshokin. Kaihlanen (2020) on tutkinut sairaanhoitajakoulutuksen viimeistä ohjattua harjoittelujaksoa ja sen edistäviä tekijöitä ammattiin siirtyessä. Edistäviä tekijöitä ovat valmistautuminen sairaanhoitajan työn vaatimuksiin,

työyhteisön jäsenenä oleminen, opettajan osallistuminen sekä ohjauksen laatu. Tutkimuksessa käy myös ilmi, että mitä paremmin sairaanhoitajaopiskelijat arvioivat viimeisen harjoittelunsa, sitä helpommin heidän siirtymisensä opiskelijasta ammattilaiseksi kävi. (Kaihlanen 2020, 3.)

Albert Banduran kehittämän minäpystyvyysteorian mukaan ihmisellä on erilaisia uskomuksia itsestään ja kyvyistään, jotka vaikuttavat ihmisen toimintaan ja suoriutumiseen. Mitä vahvempi havaittu minäpystyvyys, sitä korkeampia tavoitteita ihminen voi luoda itselleen ja sitoutua tekemään niiden asioiden eteen töitä. (Partanen 2011, 19-20; Bandura 1994, 4.)

Opinnäytetyön tarkoituksena on kuvailla, millainen rooli koetulla minäpystyvyyden tunteella on sairaanhoitajan ammatillisuudessa. Opinnäytetyön tavoitteena on tuotetun tiedon avulla lisätä sairaanhoitajien tietoisuutta minäpystyvyydestä ja sen vaikutavuudesta ammatillisuuteen.

2 Sairaanhoidajan ammatillisuus ja minäpystyvyys

2.1 Sairaanhoidajan ammatilliset osaamisvaatimukset

Sairaanhoidajan ammattipätevyyden tunnustamiseen on oma Euroopan parlamentin ja neuvoston uudistunut ammattipätevyysdirektiivi (EY/55/2013), jossa määritellään muun muassa ammatillisen osaamisen vähimmäisvaatimukset. Direktiivissä sairaanhoidajan ammatillinen vähimmäisosaaminen koostuu yhdeksästä eri osa-alueesta, joka vastaa 180 opintopisteen opintoja. Suomessa sairaanhoidajakoulutus on tutkintona laajempi (210 op) kuin direktiivi edellyttää. Opintojen laaja-alaisuuden vuoksi Suomessa sairaanhoitajaopiskelijalla on mahdollisuus kehittää omaan asiantuntijuuttaan ja syventää osaamistaan valitsemaansa erikoisalaan. (Eriksson, Korhonen, Merasto & Moisio 2015, 13-14.)

Osa-alueet kattavat monipuolisesti hoitotyön osaamisen. *Asiakaslähtöisyydellä* (10 op) halutaan varmistaa muun muassa sitä, että sairaanhoitaja osaa kohdata asiakkaan oman elämänsä asiantuntijana sekä aktiivisena toimijana. Sairaanhoitaja arvioi asiakkaan voimavaroja ja tukee mahdolliseen aktiivisuuteen. Hoitotyön eettisyyden (5 op) osaamisvaatimus kattaa hoitotyön arvojen ja eettisten periaatteiden mukaisen toimimisen. Tämä osaamisvaatimus ottaa huomioon sairaanhoidajan ammatillisuuden, asiantuntijuuden sekä ammatti-identiteetin muodostumisen. Koulutus sisältää eettisten ongelmien tunnistamiseen ja käsittelyyn liittyviä harjoitteita sekä tukea ammatillisessa kasvussa ja kehityksessä. (Eriksson ym. 2015, 36-37.)

Johtamisessa ja yrittäjyydessä (5 op) sairaanhoitaja oppii itsensä johtamista sekä ymmärtämään johtamisen merkityksen hoitotyössä. Sosiaali- ja terveysalalla työyhteisötaitojen karttuminen on oleellista monipuolisen ja muuttuvan työyhteisön vuoksi. (Eriksson ym. 2015, 38.) *Kliininen hoitotyö (105 op)* osaamisalueena on laaja, kuten opintopiste määrästä voi sen nähdä. Sairaanhoitajalta se vaatii keskeistä osaamista eri hoitotyön erikoisaloista, turvallisen lääkehoidon toteutusta, hoidon tarpeen arviointia, anatomian ja fysiologian hallitsemista ja keskeisten toimenpiteiden monipuolista hallitsemista ohjauksesta toteutukseen. (Eriksson ym. 2015, 39-41.)

Näyttöön perustuva toiminta ja päätöksenteko (30 op) varmistaa sen, että sairaanhoitaja oppii käyttämään hoitotieteellistä ja näyttöön perustuvaa tietoa toiminnassaan. *Ohjaus- ja opetusosaaminen (5 op)* sisältää ohjauksen suunnittelua, toteutusta ja arviointia. Se edellyttää erilaisten ohjausmenetelmien hallitsemista. *Terveyden ja toimintakyvyn edistäminen (10 op)* tuo opintoihin mukaan vahvasti terveyden edistämisen näkökulman ja siihen liittyvän toiminnan, kuten väestön hyvinvoinnin ja terveydentilan arviointi, riskitekijöiden tunnistaminen ja niiden ehkäiseminen. (Eriksson ym. 2015, 42-43.)

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaympäristössä (5op) sairaanhoitaja ymmärtää sosiaali- ja terveysalan palvelujärjestelmän ja osaa ohjata asiakkaan oikeiden palvelujen pariin. Teknologia osaaminen on potilaan hoidossa yksi osa vastuullista hoitoa sisältäen muun muassa potilastietojärjestelmät sekä hoito- ja valvontalaitteiden oikean käytön. *Sosiaali- ja terveyspalvelujen laatu ja turvallisuus (5op)* osaaminen edellyttää sairaanhoitajalta toimintayksikön laadun ja turvallisuuden ymmärtämistä ja vastuuta niiden edistämisessä. Sairaanhoitajalta vaaditaan etenkin potilasturvallisuuden ymmärtämistä ja toimimista sen mukaan. (Eriksson ym. 2015, 45-47.)

2.2 Sairaanhoidajan asiantuntijuus ja osaaminen

Sairaanhoidajan ammatti määritellään hoitotyön asiantuntijaksi, jolla tarkoitetaan hoitotyön erityisosaamista sekä valmiuksia hoitaa ihmistä kokonaisvaltaisesti näyttöön perustuvaan tietoon pohjaten. Asiantuntijuuden kehittymisen lähtökohtana on koulutuksen tuoma teoreettinen tieto, kokemustieto sekä metakognitiivinen tieto. Hoitotyön asiantuntijan teoreettinen tieto perustuu koulutuksessa opittuun tietoon. Kokemustieto karttuu hoitoalalla todellisissa toimintaympäristöissä, tieto on tilansidonnaista sekä henkilökohtaista ja näin ollen sitä on vaikea selittää muille. Kokemustietoon sisältyy myös tieto ammattia ohjaavista arvoista ja eettisistä periaatteista. Metakognitiivinen tieto on asiantuntijan taitoa yhdistää ja valikoida teoreettista ja kokemuksellista tietoa. (Sarajärvi 2011, 76; Korhonen & Mäkipää 2011, 12-13.)

Pekka Ruohotie on luonut asiantuntijuuden taitoprofiilin, jonka avulla voidaan tarkastella sairaanhoidajan asiantuntijuutta ja ammatillista osaamista. Taitoprofiili muodostuu kolmesta pääkategoriasta; *ammattispesifiset valmiudet*, *yleiset työelämävalmiudet* ja *ammatillista kehittymistä tukevat itsesäätelyvalmiudet*. Taitoprofiilin lähtökohtana on, että sairaanhoidajan asiantuntijuus on sidoksissa asiantuntijan käyttämään tietoon, josta edellisessä kappaleessa on kerrottu. (Korhonen & Mäkipää 2011, 17-20.)

Sairaanhoidajan osaamisen *ammattispesifiset valmiudet* sisältävät *muun muassa* hoitotyön erityisosaamisen. Hoitotyön asiantuntijuus tulee erottaa muista terveydenhuollon ammatinharjoittajista. ”*Sairaanhoidajan asiantuntijuuden perusta on tietoa siitä, mitä ja millaista tutkittua tietoa tarvitaan yksittäisen ihmisen, perheen ja koko väestön hyvän olon ja terveyden lisäämiseksi yhtä hyvin kuin tieto hoitotyön toimin*

noista ja hoitomenetelmistä sekä niiden vaikutuksista potilaan hyvinvointiin ja selviytymiseen.” (Korhonen & Mäkipää 2011, 20.) Hoitotyössä näyttöön perustuvan toiminnan lähtökohtana on, että potilaat saavat parasta mahdollista ja turvallista hoitoa hoitopaikasta ja työntekijästä riippumatta. (Sarajärvi 2011,76; Hotus N.d.)

Yleiset työelämävalmiudet sairaanhoitajan asiantuntijuudessa ovat isossa roolissa. Hyvät vuorovaikutustaidot mahdollistavat sen, että sairaanhoitajalla on kyky kohdata asiakas ja hänen läheiset erilaisissa elämäntilanteissa ja haasteissa. Sairaanhoitaja auttaa ja ohjaa sekä toimii asiakkaan asioiden edustajana. Työ terveydenhuollossa tarkoittaa yhteistyötä kollegoiden ja moniammatillisten tiimien kanssa, joka vaatii oman alan asiantuntijuuden ymmärtämistä ja toimimista sen mukaan. Sairaanhoitajan innovatiivisuus ja luovuus voidaan nähdä sisäisenä yrittäjyytenä, aloitteellisuutena sekä kykynä uusiutua ja kehittyä. Sairaanhoitajan yleisiin ammattitaitovalmiuksiin kuuluu tieto terveydenhuoltojärjestelmästä ja lainsäädäntö, joka luo perustan asiantuntijuudelle ja itse työlle. (Korhonen & Mäkipää 2011, 21.)

Sairaanhoitajan *ammattillista kehittymistä tukevat itsesäätelyvalmiudet* nähdään keskeisinä kehittymisen taitoina. Suuntautuminen itseen on yksi itsesäätelyvalmiuksista, jolla tarkoitetaan sitä, että sairaanhoitaja ottaa vastuun oman asiantuntijuuden kehittymisestä. Oman kehityksen kriittinen tarkastelu sekä aktiivinen oman kehityksen suunnittelu ovat kykyä pitää itsensä ajan tasalla asiantuntijuudessaan. (Korhonen & Mäkipää 2011, 21-22.) Ammatillisesti taitava sairaanhoitaja on reflektiivinen ja tiedostaa omien aikaisempien kokemusten ja arvojen vaikutuksen toimintaansa. Hän myös kykenee kyseenalaistamaan vallitsevat toimintamallit ja perustelemaan kantansa näyttöön perustuen (Keijonen & Koota 2011, 25.) Usko itseen ja omiin kykyihin ovat myös ammatillista kehittymistä tukevia itsesäätelyvalmiuksia. (Korhonen & Mäkipää 2011, 21-22.)

Toinen itsesäätelyvalmiuden osa on suuntautuminen toisiin ihmisiin. Sairaanhoitajat työskentelevät haavoittuvassa elämäntilanteissa olevien ihmisten sekä heidän läheistensä kanssa. Sairaanhoitajan toimintaa ohjaavat eettiset periaatteet, jotka painottavat ihmisten voimavarojen ja elämänlaadun vahvistamista. (Korhonen & Mäkipää 2011, 21-22.) ”*Sairaanhoitajat tukevat toinen toisiaan potilaan hoitoa koskevassa päätöksenteossa, työssä jaksamisessa ja ammatillisessa kehittämisessä.*” (Sairaanhoidtajien eettiset ohjeet N.d.) Tämä eettinen ohje kiteyttää sairaanhoitajan kollegiaalisuuden eli ammatti-/virkaveljeyden.

2.3 Minäpystyvyys käsitteenä

Albert Banduran sosiaaliskognitiivisen teorian (Social Learning) mukaan ihmisen toiminta määräytyy hänen henkilökohtaisten tekijöidensä, käyttäytymisensä ja ympäristönsä välisestä vuorovaikutuksesta. Nämä osatekijät vaikuttavat vaihtelevasti ihmisen toimintaan riippuen ympäristöistä ja toiminnoista. Henkilökohtaisia tekijöitä Banduran mukaan ovat kognitiiviset, biologiset ja affektiiviset eli tunteisiin ja mielialaan liittyvät tekijät. Minäpystyvyys käsite (Self-efficacy) on osa Banduran sosiaaliskognitiivista teoriaa, jonka Bandura määritteli jo vuonna 1977. Minäpystyvyydellä tarkoitetaan ihmisen uskomuksia ja luottamusta itsestä ja kyvyistä suoriutua eri tehtävistä ja toiminnoista. (Bandura 1994, 2; Partanen 2011, 19-20.)

Bandura tarkastelee yksilön minäpystyvyyttä *kognitiivisten-, affektiivisten, motivaationaalisten- ja valintaprosessien avulla. Kognitiiviset prosessit* liittyvät vahvasti ihmisen tavoitteiden asettamiseen ja ennustamiseen. Mitä vahvempi havaittu minäpystyvyys, sitä korkeampia tavoitteita ihminen voi luoda itselleen ja sitoutua tekemään niiden asioiden eteen töitä. Heikko minäpystyvyyden tunne tekee ihmisen tavoitteiden asettamisesta epävarmaa ja se ei saa ihmisiä sitoutumaan tavoitteisiinsa. Toiminta

lähtee hyvin pitkälti yksilön omista ajatuksista ja ennakko-oletuksista toimintaa kohtaan. Mitä vahvempi usko yksilöllä on omaan ongelmaratkaisukykyynsä, sitä tehokkaampi toiminta ja monipuolisempi ajattelu on käytössä vaativassa päätöksenteossa. (Bandura 1994, 4.)

Affektiiviset prosessit viittaavat yksilön mielialaan ja tunne-elämään. Tunteilla on tärkeä tehtävä ihmisen toiminnassa, sillä niiden avulla ihminen sopeutuu ympäristöönsä ja asettaa asioita tärkeysjärjestykseen. Tunteiden avulla ihminen myös voi myös reagoida tilanteessa nopeasti, jos hän kokee esimerkiksi uhkaa erilaisissa tilanteissa. Ihmisen minäpystyvyyssuskomukset vaikuttavat siihen, kuinka ihminen reagoi vaikeissa tai uhkaavissa tilanteissa. Mitä suurempi minäpystyvyyden usko ihmisellä tilanteessa on, sitä vähemmän hän kokee stressiä tai ahdistusta tilanteesta. Tunteiden hallinnassa olennaista on se, kuinka hyvin ihminen pystyy hallitsemaan ajatuksiaan. (Bandura 1994, 5.)

Itsetunto ja usko itseensä vaikuttavat ihmisen motivaation tasoon. Ihmiset motivoivat itseään ja ohjaavat toimintaansa omien ennakkokäsitystensä pohjalta. (Bandura 1994, 4.) Valintaprosessit liittyvät yksilön mahdollisuuksiin valita ja tehdä päätöksiä elämäänsä liittyen. Mitä vahvempi minäpystyvyys, sen laajempi mahdollisuus valita ja vaikuttaa elämän kulkuun ja olosuhteisiin. Uravalinta ja -kehitys ovat yksi esimerkki minäpystyvyyden voimasta vaikuttaa elämänpolkuun valintoihin liittyvän prosessin kautta. Heikko minäpystyvyys aiheuttaa asioiden ja olosuhteiden välttelyä, mitkä menevät selviytymiskyvyn ulkopuolelle. (Bandura 1994, 7.)

On yhä enemmän todisteita siitä, että ihmisten saavutukset ja positiivinen hyvinvointi vahvistavat ihmisen pystyvyyden tunnetta. Todellisuus ja etenkin työelämä on täynnä esteitä, vastoinkäymisiä, turhautuneisuutta ja epäoikeudenmukaisuutta. Tämän vuoksi ihminen tarvitsee elinvoimaisuuden kokemusta pitääkseen yllä sinnikkäästi omasta pystyvyyden tunteesta vaikeuksista huolimatta. (Bandura 1994, 8.)

3 Tutkimuksen tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymys

Opinnäytetyön tarkoituksena on kuvailla, millainen rooli koetulla minäpystyvyyden tunteella on sairaanhoitajan ammatillisuudessa. Opinnäytetyön tavoitteena on tuotetun tiedon avulla lisätä sairaanhoitajien tietoisuutta minäpystyvyydestä ja sen vaikutavuudesta ammatillisuuteen.

Opinnäytetyön tutkimuskysymys:

Millainen rooli minäpystyvyyden tunteella on sairaanhoitajan ammatillisuudessa?

4 Opinnäytetyön toteutus

4.1 Kuvaileva kirjallisuuskatsaus tutkimusmenetelmänä

Opinnäytetyö toteutettiin kuvailevana kirjallisuuskatsauksena, joka on yksi yleisimmin käytetyistä kirjallisuuskatsauksen tyypeistä (Salminen 2011, 6). Kuvaileva katsaus tarkemmin narratiivinen yleiskatsaus, kuvaa aiheeseen liittyvää aikaisempaa tutkimusta, joissa tulee muun muassa ilmi tutkimuksen laajuus, syvyys ja määrä. (Suho-
nen, Axelin & Stolt 2016, 8-9.) Opinnäytetyö toteutettiin kuvailevana katsauksena, jotta aiheesta olisi mahdollisuus saada käyttöön laaja aineisto, koska kuvaileva katsaus mahdollistaa laajan aineiston haun ilman erityisen systemaattista seulaa. (Salminen 2011, 7).

Kirjallisuuskatsauksen vaiheet ovat yleisellä tasolla kaikissa eri katsaustyypeissä samat. Vaiheet ovat katsauksen tarkoituksen ja tutkimusongelman määrittäminen, kirjallisuushaku ja aineiston valinta, tutkimuksen arviointi, aineiston analyysi ja synteesi sekä tulosten raportointi. (Hamari & Niela-Vilen 2016, 33.)

4.2 Tiedonhankintaprosessi

Kirjallisuuskatsauksen tiedonhaku on tehtävä suunnitelmallisesti. Kuvailevan katsauksen tiedonhaussa ei ole kuitenkaan niin tiukkoja sääntöjä ja metodeja kuten taas systemaattisessa katsauksessa tiedonhaku on jo nimensä mukaan järjestelmällistä. (Salminen 2011, 6-7.) Opinnäytetyön tiedonhakuprosessin alussa määritettiin keskeiset asiasanat, joita käytettiin tiedonhaussa hakusanoina. Asiasanoja määriteltiin Finto-sivuston avulla. Opinnäytetyön keskeisiksi suomenkielisiksi asiasanoiksi valikoituivat minäpystyvyys, sairaanhoitaja ja ammatillisuus. Englanninkieliset asiasanat olivat *self-efficacy, nurse(s), professional in nursing ja professional*. Hakusanoina käytettiin myös *registered nurse(s)* -sanoja.

Aineiston haussa keskeistä on sisäänotto- ja poissulkukriteerien määrittäminen. Kriteerit helpottavat luotettavan kirjallisuuden tunnistamisessa sekä varmistavat, että kirjallisuuskatsaus pysyy tutkittavassa aiheessa. (Hamari & Niela-Vilen 2016, 25-26.) Taulukossa 1 on listattu opinnäytetyön sisäänotto- ja poissulkukriteerit.

Taulukko 1. Sisäänotto- ja poissulkukriteerit

Sisäänottokriteerit	Poissulkukriteerit
<ul style="list-style-type: none"> - vastaa tutkimuskysymykseen - julkaisuvuosi 2009-2020 - koko teksti saatavilla JAMK:n opiskelijoille - vertaisarvioitu - suomenkielinen - englanninkielinen 	<ul style="list-style-type: none"> - opinnäytetyö - blogikirjoitus - julkaisu ennen vuotta 2009

Opinnäytetyön tiedonhakuun valikoituivat Cinahl ja Medline sekä Pubmed tietokanta. Suomenkieliset haut Melinda-tietokannasta eivät tuottaneet toivottua tulosta, joten opinnäytetyöhön valikoituivat vain kansainvälisistä tietokannoista englanninkielisiä artikkeleita. Opinnäytetyöhön valikoitui kaksi tutkimusartikkelia manuaalisesti, ne löytyivät sattumanvaraisesti muiden tutkimusten lähdeluetteloista ja valikoituivat mukaan aiheen sopivuuden vuoksi.

Tiedonhaku toteutettiin kolmessa eri vaiheessa. Ensin mahdollisia tutkimuksia valittiin otsikon perusteella mukaan. Tämän jälkeen tutkimusten tiivistelmät luettiin, jonka perusteella valikoituivat tutkimukset, jotka luettiin kokonaan. Tutkimuksen aiheiston analyysiin valikoitui lopulta kuusi kansainvälistä artikkelia. Tiedonhakuprosessi kuvattuna taulukossa 2.

Taulukko 2. Tiedonhakuprosessi

tietokanta	hakusanat	rajaukset	hakutulos	otsikon perusteella valitut	abstraktin perusteella valitut	lopullisia valittuja artikkeleita
Cinahl ESBO	self-efficacy and (professional in nursing or nurse or nurses or registered nurse or redistered nurses)	2009-2020, vertaisarvioitu, koko teksti, kieli englanti	315	9	6	1
Medline ESBO	self-efficacy AND (nurse OR nurses OR registered nurse OR registered nurses OR professional in nursing) NOT student	2009-2020, vertaisarvioitu, koko teksti, kieli englanti	173	7	2	1
PubMed	self-efficacy AND (nurs* OR professional in nursing) AND professional*	2009-2020, koko teksti	359	4	4	2
Manuaalinen haku	-	-	2	2	2	2

4.3 Aineiston analyysi

Aineiston analyysi on kirjallisuuskatsauksen vaihe, jossa avataan, jaotellaan ja tehdään yhteenvetoa tutkimusten tuloksista (Hamari & Niela-Vilen 2016, 30). Opinnäytetyön katsausmenetelmäksi valikoitui induktiivinen sisällönanalyysi, eli aineiston yksittäisistä havainnoista edettiin yleisiin merkityksiin (Kylmä & Juvakka 2007, 22). Opinnäytetyöhön valikoituneet tutkimukset luettiin läpi ja kopioitiin tekstistä merkityksellisimmät alkuperäisilmaukset taulukkoon, johon ne myös suomennettiin. Suomennoksen jälkeen alkuperäisilmaukset pelkistettiin eli redusoiitiin, eli aineistosta karsittiin tutkimukselle epäolennainen pois. Taulukossa 3 on kuvattu esimerkkejä alkuperäisilmauksen pelkistämisestä.

Taulukko 3. Esimerkkejä alkuperäisilmausten pelkistämisestä

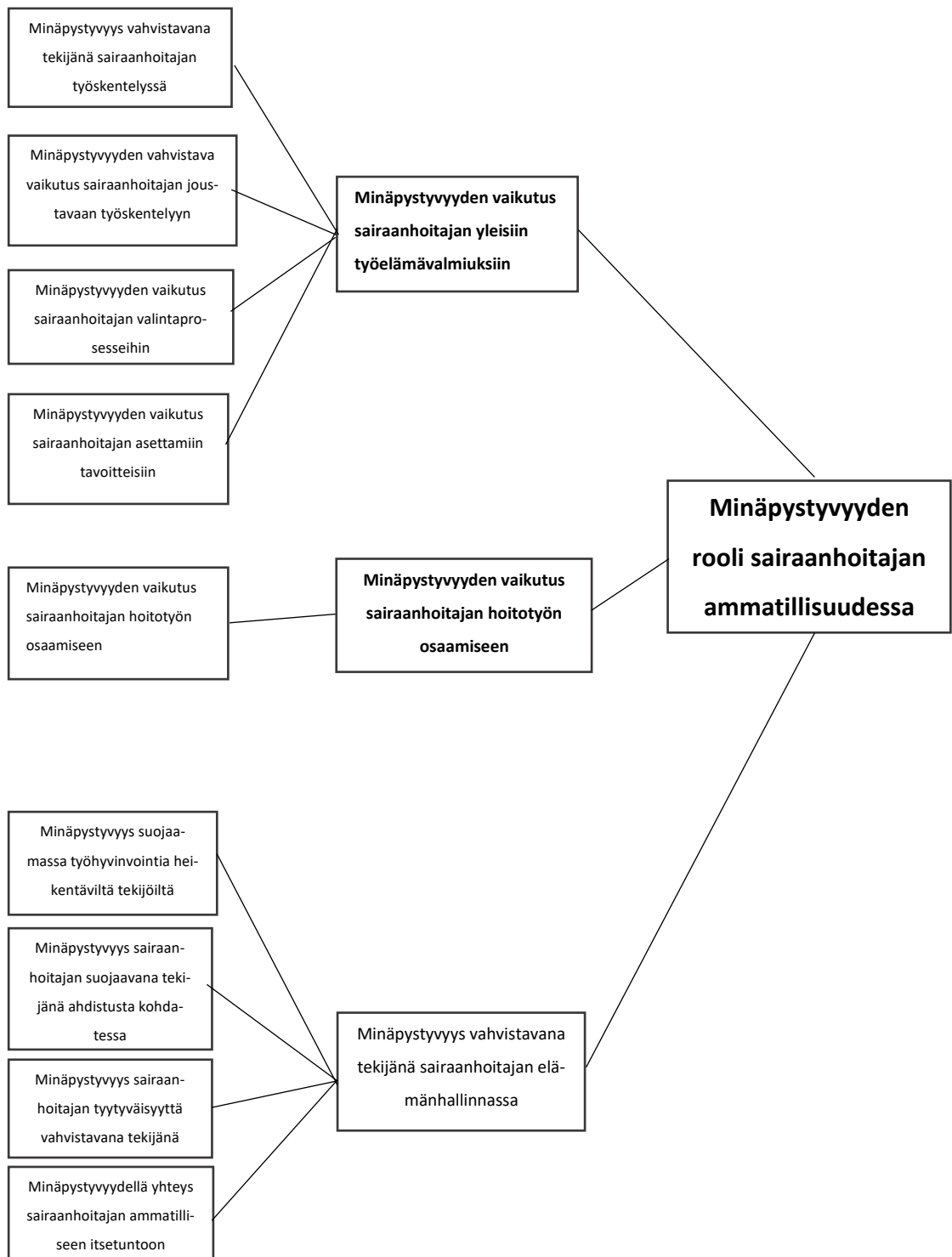
Alkuperäinen ilmaus	Pelkistetty ilmaus
<p>“High career self-efficacy and professional commitment of hospital nurses influenced their nursing competency.” (Chao-Wen, Shieunt-Han, Ying-Ying & Wei-Lun 2014)</p> <p>“Resilient nurses demonstrate Coping Self-Efficacy by using positive coping strategies marked by engagement, which fosters satisfaction and further resilience, as opposed to negative coping strategies, such as avoidance and withdrawal from relationships with colleagues and patients.” (Wahlberg, Nirenberg & Capezuti 2016)</p>	<p>Sairaanhoitajan korkea minäpystyvyys vaikutti heidän hoitotyön osaamiseensa.</p> <p>Joustavat sairaanhoitajat osoittavat minäpystyvyyttä käyttämällä positiivisia selviytymisstrategioita, jotka lisäävät tyytyväisyyttä ja kestävyyttä.</p>

Pelkistämisen jälkeen opinnäytetyön sisällönanalyysi eteni klusterointiin eli ryhmitteilyyn. Pelkistyksistä etsittiin samankaltaisuuksia, jonka pohjalta ne ryhmiteltiin omiksi alaluokiksi. Klusteroinnin jälkeen siirryttiin aineiston abstrahointiin eli käsitteellistämiseen. Tässä vaiheessa analysoitiin alaluokkia ja luotiin niistä yläluokkia. (Sarajärvi & Tuomi 2009, 110-112.) Taulukossa 4 on esitetty esimerkkejä ala- ja yläluokittelusta.

Abstrahointia jatkettiin ala- ja yläluokittelusta vielä pääluokan muodostamiseen. (Sarajärvi & Tuomi 2009, 111.) ”Minäpystyvyyden rooli sairaanhoitajan ammatillisuudessa” muodostui pääluokaksi. Kuviossa 1 esitetty analyysin looginen kokonaisuus eli synteesi. (Niela-Vilen & Hamari 2016, 31)

Taulukko 4. Esimerkkejä ala- ja yläluokittelusta

Pelkistys	Alaluokka	Yläluokka
<p>Hoitotyön ammattilaiset, joilla on korkea minäpystyvyys, selviävät työtaakasta sinnikkyydellä, joka lisää työntekijän sitoutumista työhönsä.</p> <p>Hoitajat, joilla on korkea minäpystyvyys, ..., näkevät todennäköisemmin vaikeat tehtävät mieluummin hallittavammiksi kuin vältettäviksi asioiksi.</p>	<p>Minäpystyvyys vahvistavana tekijänä sairaanhoitajan työskentelyssä</p>	<p>Minäpystyvyyden vaikutus sairaanhoitajan yleisiin työelämävalmiuksiin</p>
<p>Minäpystyvyys kannustaa joustavuuteen.</p> <p>Sinnikkäät sairaanhoitajat osoittavat minäpystyvyyttä käyttämällä positiivisia selviytymisstrategiota, jotka lisäävät joustavuutta.</p>	<p>Minäpystyvyyden vahvistava vaikutus sairaanhoitajan joustavaan työskentelyyn</p>	

Kuvio 1. Aineiston synteesi

5 Tutkimustulokset

Keskeisimmät tutkimustulokset, jotka kuvailivat minäpystyvyyden roolia sairaanhoitajan ammatillisuudessa, olivat minäpystyvyyden yhteys sairaanhoitajan hoitotyön osaamiseen ja yleisiin työelämävalmiuksiin sekä minäpystyvyys vahvistavana tekijänä sairaanhoitajan elämänhallinnassa.

5.1 Minäpystyvyyden yhteys sairaanhoitajan hoitotyön osaamiseen

Sairaanhoitajien minäpystyvyys oli yhteydessä heidän hoitotyön osaamiseensa tasoon. Mitä korkeampi minäpystyvyys sairaanhoitajalla oli, sitä parempi hoitotyön osaaminen heillä oli. Tulokset osoittivat myös, että korkeakoulun suorittaneet pitivät minäpystyvyyttä ja hoitotyön osaamista enemmän arvossaan kuin alemman koulutuksen suorittaneet. Alhainen hoitotyön osaaminen vaikutti myös minäpystyvyyteen heikentävästi. Tutkimukseen osallistujilla sairaanhoitajilla korkea minäpystyvyys ja ammatillinen sitoutuminen saivat sairaanhoitajia kehittämään tarvittavaa osaamista hoitotyön hallitsemiseksi. (Chao-Wen, Shieunt-Han, Ying-Ying & Wei-Lun 2014, 100-101.)

5.2 Minäpystyvyyden yhteys sairaanhoitajan yleisiin työelämävalmiuksiin

Minäpystyvyydellä on merkittävä vaikutus sairaanhoitajan yleisiin työelämävalmiuksiin. Sairaanhoitajat, joilla oli korkea minäpystyvyys, selvisivät työtaakasta sinnikkyydellä, joka auttoi ylläpitämään ihanteellista itsetunnon tasoa ja lisäsi työntekijän sitoutumista työhönsä (Molero, Pérez-Fuentes & Gázquez 2018, 5). Yksilöillä, joilla on korkea minäpystyvyys, kokivat työtehtävät yleisesti ottaen hallittavina kuin vältettävänä. (Lau, Willetts, Hood & Cross 2015, 227).

Opinnäytetyön tulosten mukaan vastavalmistuneet sairaanhoitajat, joilla oli korkea minäpystyvyys, kokivat koulutuksen jälkeen olevan varmempia käsittelemään vaikeita tilanteita ja työskentelemään potilaiden ja heidän perheidensä kanssa. Sairaanhoitajat kävivät koulutuksen, joka liittyi ikäihmisten hoitoon. Lisääntynyt minäpystyvyys ja koulutuksesta saatu tieto antoi sairaanhoitajille mahdollisuuden arvioida kriittisesti työpaikkansa käytäntöjä. (Lau ym. 2015, 227.) Tuloksissa ilmeni, että sinnikkäät sairaanhoitajat osoittivat minäpystyvyyttään käyttämällä positiivisia selviytymisstrategioitaan, jotka lisäsivät tyytyväisyyttä ja joustavuutta työssä (Wahlberg, Nirenberg & Capezuti 2016, 744).

Minäpystyvyydellä oli myös vaikutusta sairaanhoitajan asettamiin tavoitteisiin. Sairaanhoitajat, joilla oli korkea minäpystyvyys, pystyivät paremmin vaikuttamaan oman ammattinsa kehittämiseen kuin sairaanhoitajat, joilla oli heikko minäpystyvyys (Baghban, Malekiha & Fatehizadeh 2010, 193). Lau & kollegoiden (2015, 227) mukaan minäpystyvyys kannusti pyrkimyksiin ja päätöksentekoon. Minäpystyvyydellä oli vaikutusta sairaanhoitajan valintaprosesseihin. (Lau ym. 2015, 227.)

5.3 Minäpystyvyys vahvistavana tekijänä sairaanhoitajan elämänhallinnassa

Suurempi minäpystyvyys liittyi merkittävästi sairaanhoitajien vähäisempään ahdistukseen (Walhgren ym. 2016, 742) Minäpystyvyys liittyi negatiivisesti kaikkiin ahdistusta tuoviin muuttujiin kuten emotionaaliseen uupumukseen, minuuden häviämiseen ja somaattisiin vaivoihin. Sairaanhoitajat, joilla oli korkea minäpystyvyys, tulkit-sivat stressitekijöitä todennäköisemmin haastaviksi tilanteiksi työssä. (Pisanti, Doef, Maes, Lombardo, Lazzari & Violani 2015, 11.)

Minäpystyvyys oli suojaamassa sairaanhoitajaa työhyvinvointia heikentäviltä tekijöiltä. Sairaanhoitajat, joilla oli korkea minäpystyvyys, oli vähemmän ristiriitoja työ- ja perhe-elämän välillä. (Baghban ym. 2010, 193.) Minäpystyvyys suojasi sairaanhoitajia työkuormituksen ja -uupumuksen aiheuttamilta negatiivisilta vaikutuksilta (Molero ym. 2018, 5).

Minäpystyvyys liittyi positiivisesti tyytyväisyyteen työssä (Pisanti ym 2018, 11). Wahlbergin ym. (2016, 742) mukaan joustavat sairaanhoitajat osoittivat minäpystyvyyttä käyttämällä positiivisia selviytymisstrategioita, jotka lisäsivät tyytyväisyyttä. Minäpystyvyydellä oli myös vaikutusta itsetuntoon. Hoitotyön ammattilaiset, joilla oli korkea minäpystyvyys, selvisivät työtaakasta sinnikkyydellä, mikä auttoi heitä ylläpitämään ihanteellista itsetunnon tasoa. Hyvä itsetunto suojasi sairaanhoitajia työkuormituksen ja uupumuksen aiheuttamilta negatiivisilta vaikutuksilta. (Molero ym. 2018, 5.)

6 Pohdinta

6.1 Luotettavuus ja eettisyys

Opinnäytetyö tehtiin hyvän tieteellisen käytännön mukaan, eli toteutettiin rehellisyyttä, yleistä huolellisuutta ja tarkkuutta koko tutkimusprosessin ajan. Opinnäytetyö pyrittiin toteuttamaan mahdollisimman läpinäkyvästi, joka näkyi työssä tutkimusprosessin yksityiskohtaisena raportointina. (TENK 2012,6.)

Tiedonhakuun määriteltiin selkeät hakusanat ja sisäänotto- ja poissulkukriteerit, jotka loivat aineiston keruulle hyvän ja avoimen perustan. (TENK 2012, 6.) Opinnäytetyöprosessin toteutukseen saatiin yksilöllistä ohjausta Jyväskylän ammattikorkeakou-

lun kirjaston informaattikolta tietokantojen käytöstä. Tämä vahvisti tietokantojen oikeanlaista käyttöä. Opinnäytetyön tiedonhaussa käytettiin luotettavia tietokantoja kuten Pubmedia, Cinahlia ja Medlinea.

Opinnäytetyön tutkimuksessa käytettiin kansainvälisiä artikkeleita, jotka vaativat suomentamista ja tulkitsemista, mikä mahdollisesti saattoi vaikuttaa työn luotettavuuteen. Opinnäytetyön tekijä sai kielet ja viestintä- yksikön englannin kielen opettajalta henkilökohtaista tukea. Tämä tukimuoto auttoi kansainvälisten tutkimusartikkelien tulkitsemisessä sekä suomentamisessa, ja samalla paransi opinnäytetyön luotettavuutta.

Opinnäytetyöhön valikoitui kuusi tutkimusartikkelia, mikä on suhteellisen pieni otos. Tämä voi vaikuttaa tutkimustulosten luotettavuuteen. Aineiston valinta ja keruu on subjektiivinen prosessi, mikä voi vaikuttaa syntyneisiin johtopäätöksiin. Eri tutkijat voivat päätyä samasta aineistosta erilaisiin johtopäätöksiin. (Kangasniemi, Utriainen, Ahonen, Pietilä, Jääskeläinen & Liikanen 2013, 8.)

6.2 Tutkimustulosten tarkastelu

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kuvailla, millainen rooli minäpystyvyyden tunteella on sairaanhoitajan ammatillisuudessa. Opinnäytetyön tuloksissa nousi esiin sairaanhoitajan hoitotyön osaaminen. Mitä korkeampi minäpystyvyys sairaanhoitajalla oli, sitä parempi hoitotyön osaaminen heillä oli. (Chao-Wen ym. 2014, 100-101.) Teoreettinen osaaminen on ammatillisuuden ja asiantuntijuuden keskeinen perusta yhdessä kokemusosaamisen ja metatiedon kanssa (Sarajärvi 2011, 76). Chao-Wen ja kollegoiden (2014, 100-101) tutkimuksen perusteella voidaan todeta, että minäpystyvyydellä on vahvistava vaikutus sairaanhoitajan ammatillisen pohjan luomisessa.

Chao-Wen ja kollegoiden (2014, 100) mukaan ammatillinen sitoutuminen oli minäpystyvyyden kanssa yhteydessä hoitotyön osaamisen tasoon. Flinkman ja kollegat (2015, 3) toteavat, että sairaanhoitajat, jotka arvioivat ammattipätevyytensä matalammaksi sitoutuivat huonommin ammattiin ja työhön. Tulosten perusteella voidaan todeta, että ammatillinen sitoutuminen, minäpystyvyys ja hoitotyöosaaminen vaikuttavat kaikki toisiinsa.

Sairaanhoitajat, joilla oli korkea minäpystyvyys, selvisivät työtaakasta sinnikkyydellä ja näkivät todennäköisemmin vaikeat tehtävät mieluummin hallitavaksi kuin vältettäviksi asioiksi (Molero ym 2018, 5; Lau ym 2015, 227). Banduran (1994, 4) mukaan minäpystyvyyden merkitys yksilön toiminnassa on huomattava. Mitä vahvempi havaittu minäpystyvyys yksilöllä on ongelmanratkaisukykyänsä, sitä tehokkaampi toiminta ja kyky vaativaan päätöksentekoon hänellä on.

Yleiset työelämävalmiudet sairaanhoitajan asiantuntijuudessa ovat muun muassa hyvät vuorovaikutustaidot, jotka ovat suuressa roolissa hoitajan työssä (Korhonen & mäkipää 2011, 18). Vastavalmistuneet sairaanhoitajat, joilla oli korkea minäpystyvyys, kokivat koulutuksen jälkeen olevan varmempia käsittelemään vaikeita tilanteita

ja työskentelemään potilaiden ja heidän perheidensä kanssa. Korkea minäpystyvyys ja koulutuksen tuoman tuki paransivat sairaanhoitajien vuorovaikutusta potilaiden ja heidän omaisten välillä. (Lau ym. 2018, 227.) Minäpystyvyyssuskomukset vaikuttavat siihen, kuinka yksilö reagoi muun muassa haastavassa vuorovaikutustilanteessa (Bandura 1994, 5).

Tuloksissa nousi esiin myös minäpystyvyyden vahvistava vaikutus sairaanhoitajan elämänhallinnassa. Korkea minäpystyvyys vähensi sairaanhoitajien ahdistusta (Wahlgren 2016, 742). Banduran (1994, 5) mukaan koetulla minäpystyvyydellä on suuri rooli yksilön ahdistuksen hallinnassa.

Banduran (1994, 8) mukaan todellisuus ja etenkin työelämä on täynnä vastoinkäymisiä ja epäoikeudenmukaisuutta, minkä vuoksi yksilö tarvitsee elinvoimaisuuden kokemusta pitääkseen yllä sinnikkäästi minäpystyvyyden tunnetta selvitäkseen vaikeuksista. Yksilön saavutukset ja positiivinen hyvinvointi vahvistavat yksilön minäpystyvyyden tunnetta sekä itsetuntoa, sillä stressaavista tilanteista selviäminen lisää itsetuntoa ja itsensä arvostuksen tunnetta. (Bandura 1994, 8; Molero ym. 2018, 5.)

6.3 Johtopäätökset ja jatkotutkimusehdotukset

Opinnäytetyön tavoitteena oli tuotetun tiedon avulla lisätä sairaanhoitajien tietoisuutta minäpystyvyydestä ja sen vaikuttavuudesta ammatillisuuteen. Opinnäytetyön tutkimuksella saatiin tietoa sairaanhoitajien minäpystyvyydestä ja kuinka se vaikuttaa ammatillisuuden eri osiin. Tutkimustulosten perusteella voidaan todeta, että positiivisella minäpystyvyydellä on vahvistava vaikutus sairaanhoitajan ammatillisuuteen. Mitä suurempi koettu minäpystyvyys, sen parempi toiminta ja tulos.

Sairaanhoitajien minäpystyvyyttä oli tutkittu melko vähän. Monessa tutkimuksessa kävi ilmi, että tutkimusta minäpystyvyyden vaikuttavuudesta tarvittaisiin lisää. Tuloksissa nousi esiin myös tarve vahvistaa sairaanhoitajan minäpystyvyyttä erilaisilla koulutuksilla tai kursseilla.

Lähteet

Baghban, I., Malekiha, M. & Fatehizadeh, M. 2010. The relationship between work-family conflict and the level of self-efficacy in female nurses in Alzahra Hospital. *Iranian Journal of Nursing and Midwifery Research*. 14, 4, 190-195. Viitattu 25.4.2020. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3093187/?report=classic>

Bandura, A. 1994. Self-Efficacy. *Encyclopedia of human behavior* 4, 71-81. New York: Academic Press.

Chao-Wen, T., Shieunt-Han T., Ying-Ying C. & Wei-Lun, L. 2014. A study of nursing competency, career self-efficacy and professional commitment among nurses in Taiwan. *Contemporary Nurse: a Journal for the Australian Nursing Professional* 49, 1, 96-102. Viitattu 25.4.2020. <https://janet.finna.fi/>, ProQuest databases and e-book collections

Eriksson, E., Korhonen, T., Merasto, M. & Moisio E-L. 2015. Sairaanhoidajan ammatillinen osaaminen – Sairaanhoidajakoulutuksen tulevaisuus -hanke. Ammattikorkeakoulujen terveysalan verkosto ja Suomen sairaanhoidajaliitto ry. Porvoo: Bookwell. Viitattu 2.12.2019. <https://www.epressi.com/media/userfiles/15014/1442254031/loppuraportti-sairaanhoidajan-ammattillinen-osaaminen.pdf>

Flinkman, M., Kajander-Unkuri, S., Kuokkanen, L., Leino-Kilpi, H., Meretoja, R., Numminen, O. & Ruoppa E. 2015. Sairaanhoidajien ammattipätevyys ja siihen yhteydessä olevat työhyvinvointitekijät. Hanke 113083, Loppuraportti. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri, Työsuojelurahasto ja Turun yliopisto. Viitattu 14.4.2020. <https://www.hus.fi/tutkijalle/tutkimushankkeet/koulutuksesta%20ty%C3%B6el%C3%A4m%C3%A4n/julkaisut/Documents/Loppuraportti%20-%20sairaanhoidajien%20ammattip%C3%A4tevyys%20ja%20siihen%20yhteydess%C3%A4%20olevat%20ty%C3%B6hyvinvointitekij%C3%A4t.pdf>

Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. 2012. Tutkimuseettinen neuvottelukunta (TENK). Viitattu 5.1.2020. https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf

Kaihlanen, A-M. 2020. From a nursing student to a registered nurse – Final clinical practicum facilitating the transition. University of Turku. Viitattu 14.4.2020. <https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/148946/AnnalesD1466Kaihlanen.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

- Kangasniemi, M., Utriainen, K., Ahonen, S., Pietilä, A-M., Jääskeläinen, P. & Liikanen, E. 2013. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus: eteneminen tutkimuskysymyksestä jäsennettyyn tietoon. *Hoitotiede* 25, 4, 291-301. Viitattu 12.5.2020. <https://janet.finna.fi/>, Doria.
- Keijonen, P. & Koota, E. 2011. Reflektointi kehittymisen edellytyksenä. Teoksessa Ranta, I. (toim.) *Sairaanhoitaja asiantuntijana: Hoitotyön vuosikirja 2011* Helsinki: Fioca. Suomen sairaanhoitajaliiton julkaisuja, 24-33.
- Korhonen, T. & Mäkipää, S. 2011. Mistä asiantuntijuus muodostuu? Teoksessa: Ranta, I. (toim.) *Sairaanhoitaja asiantuntijana: Hoitotyön vuosikirja 2011*. Helsinki: Fioca. Suomen sairaanhoitajaliiton julkaisuja, 12-21.
- Kylmä, J. & Juvakka, T. 2012. *Laadullinen terveystutkimus*. Edita Publishing.
- Kysely sairaanhoitajaopiskelijoille 2019 -tulokset. 2019. Sairaanhoitajaliitto. Viitattu 14.4.2020. https://sairaanhoitajat.fi/wp-content/uploads/2020/02/Opiskelijakyselytulokset_2019.pdf
- Lau, R., Cross, W., Hood, K. & Willets, G. 2015. Development of self-efficacy of newly graduated registered nurses in an aged care program. *Australasian Journal on Ageing* 34, 4, 224-228. Viitattu 25.4.2020. <https://janet.finna.fi/>, CINAHL Plus Full Text.
- Molero, MdM., Pérez-Fuentes, MdC. & Gázquez, JJ. 2018. Analysis of the Mediating Role of Self-Efficacy and Self Esteem on the Effect of Workload on Burnout's Influence on Nurses' Plans to Work Longer. *Front Psychol.* 18, 9, 2605. Viitattu 25.4.2020. <https://janet.finna.fi/>, Pubmed
- Niela-Vilén, H. & Hamari, L. 2016. Kirjallisuuskatsauksen vaiheet. Julkaisussa Kirjallisuuskatsaus hoitotieteessä. Toim. Stolt, M., Axelin, A. & Suhonen, R. Turku: Turun yliopisto, 23-34. Turun yliopiston julkaisuja: tutkimuksia ja raportteja, A: 73/2016.
- Näyttöön perustuva toiminta. Hoitotyön tutkimussäätiö HOTUS. Viitattu 20.4.2020. <https://www.hotus.fi/nayttoon-perustuva-terveydenhuolto/>
- Partanen, A. 2011. "Kyllä minä tästä selviän" Aikuisopiskelijat koulutustarinansa kertojina ja koulutuksellisen minäpystyvyytensä rakentajina. Jyväskylän yliopisto. Kokkolan yliopistokeskus Chydenius. Kokkola. Viitattu 4.12.2020. <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/27071/978-951-39-4273-1.pdf>
- Pisanti, R., van der Doef, M., Maes, S., Lombardo, C., Lazzari, D. & Violani C. 2015. Occupational coping self-efficacy explains distress and well-being in nurses beyond job

characteristics. *Front Psychol* 6, 6, 1143. Viitattu 27.4.2020. <https://janet.finna.fi/>,
Pubmed

Ruuskanen, I. 2011. Koulutuksesta työelämään, vastavalmistunut sairaanhoitaja asiantuntijana. Teoksessa: Ranta, I. (toim.) *Sairaanhoitaja asiantuntijana: Hoitotyön vuosikirja 2011* Helsinki: Fioca. Suomen sairaanhoitajaliiton julkaisuja, 85-98.

Salminen, A. 2011. Mikä kirjallisuuskatsaus? Vaasan yliopiston opetusjulkaisuja. Viitattu 1.4.2020. https://www.univaasa.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-349-3.pdf

Sairaanhoitajien eettiset ohjeet. *Sairaanhoitajat 2020*. Viitattu 19.4.2020. <https://sairaanhoitajat.fi/wp-content/uploads/2020/01/Sairaanhoitajien-eettiset-ohjeet.pdf>

Sarajärvi, A. 2011. Asiantuntijuus näyttöön perustuvassa hoitotyössä. Turun ammattikorkeakoulun Raportteja 113 Nurminen, R. (toim.) *Tulevaisuuden erityisosaamien erikoissairaanhoidossa*. Turun ammattikorkeakoulu. Turku, 76-94, Viitattu 21.4.2020. <https://julkaisumyynti.turkuamk.fi/filemanager/product-filed/1101file1Upload.pdf#page=77>

Sarajärvi, A. & Tuomi, J. 2013. *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Helsinki: Tammi.

Suhonen, R. Axelin, A. & Stolt, M. 2016. Erilaiset kirjallisuuskatsaukset. Julkaisussa *Kirjallisuuskatsaus hoitotieteessä*. Toim. Stolt, M., Axelin, A. & Suhonen, R. Turku: Turun yliopisto, 7-22. Turun yliopiston julkaisuja: tutkimuksia ja raportteja, A: 73/2016.

Wahlberg, L., Nirenberg, A. & Capezuti, E. 2016. Distress and Coping Self-Efficacy in Inpatient Oncology Nurses. 2016. *Oncol Nurs Forum* 1,43,6, 738-746. Viitattu 27.4.2020. <https://janet.finna.fi/>, Medline

Liitteet

Liite 1. Tutkimukset taulukoituna

Tekijät, julkaisu, vuosi, julkaisumaa	Tutkimuksen tarkoitus	Aineisto	Menetelmä	Päätulokset
<p>María del Mar Molero, María del Carmen Pérez-Fuentes and José Jesús Gázquez Analysis of the Mediating Role of Self-Efficacy and Self Esteem on the Effect of Workload on Burn-out's Influence on Nurses' Plans to Work Longer</p> <p>2018, Espanja ja Chile</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena on analysoida minäpystyvyyden ja itsetunnon roolia työtaakan vaikutuksesta uupumukseen.</p>	<p>1307 sairaanhoitaja</p>	<p>Kyselytutkimus</p>	<p>Työtaakalla/-määrällä on merkittävä positiivinen suhde uupumiseen, minäpystyvyys ja itsetunto toimivat suojaavina tekijöinä.</p>
<p>Rosalind Lau, Georgina Willetts, Kerry Hood and Wendy Cross Development of self-efficacy of newly graduated registered nurses in an aged care program. 2015, Australia</p>	<p>Tutkimuksen tavoite on arvioida ikäihmisiä hoitavia vastavalmistuneita sairaanhoitajia ja heidän minäpystyvyytensä kehitystä koulutuksessa.</p>	<p>24 sairaanhoitajaa</p>	<p>kyselytutkimus</p>	<p>Koulutus lisäsi sairaanhoitajien minäpystyvyyttä, joka vaikutti päätöksentekoon valintoihin ja joustavuuteen.</p>
<p>Tsai Chao-Wen, Tsai Shieunt-Han, Chen Ying-Ying and Lee Wei-Lun A study of nursing competency, career self-efficacy and professional commitment among nurses in Taiwan</p> <p>2014 Australia</p>	<p>Selvittää sairaanhoitajien hoitotyön osaamisen, minäpystyvyyden ja ammatillisen sitoutumisen välisiä suhteita.</p>	<p>762 sairaanhoitajaa</p>	<p>kvantitatiivinen, poikkileikkaustutkimus</p>	<p>Sairanhoitajien korkea minäpystyvyys ja ammatillinen sitoutuminen vaikuttivat heidän hoitotyön osaamiseensa.</p>
<p>Iran Baghban, Marziyeh Malekhiha and Maryam Fatehizadeh The relationship between work-family conflict and the level of self-efficacy in female nurses in Alzahra Hospital</p> <p>2010 Iran</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena oli löytää yhteys naishoitajien minäpystyvyyden ja työ- ja perheristiriitojen välillä.</p>	<p>180 sairaanhoitajaa</p>	<p>kvantitatiivinen</p>	<p>Tutkimus osoitti, että määräaikaisella työntekijällä on työ- ja perheristiriitoja enemmän kuin vakituisella työntekijällä sekä minäpystyvyys työssä alhaisempi.</p>
<p>Lara Wahlberg, Anita Nirenberg and Elizabeth Capezuti,</p>	<p>Tutkimuksen tarkoitus on tutkia ahdistusta ja minäpystyvyyden suhdetta onkologilla sairaanhoitajilla.</p>	<p>163 onkologista sairaanhoitajaa</p>	<p>Poikittaistutkimus</p>	<p>Koettu minäpystyvyys oli yhteydessä onkologisen sairaanhoitajan selviy-</p>

<p>Distress and Coping Self-Efficacy in Inpatient Oncology Nurses</p> <p>2016 USA</p>				<p>tymiseen haastavista ja uuvuttavista tilanteista potilaiden hoidossa.</p>
<p>Renato Pisanti, Margot van der Doef, Stan Maes, Caterina Lombardo, David Lazzari and Cristiano Violani Occupational coping self-efficacy explains distress and well-being in nurses beyond psychosocial job characteristics</p> <p>2015 Italia</p>	<p>Tutkimuksessa tutkitaan stressitekijöiden, työresurssien ja minäpystyvyyden välisiä suhteita sairaanhoitajalla.</p>	<p>1479 sairaanhoitajaa</p>	<p>kyselytutkimus</p>	<p>Tulokset osoittivat, että korkeat vaatimukset, alhainen työnhallinta ja heikko sosiaalinen tuki ennustivat lisäksi hätä- / hyvinvointituloksia (työtyytyväisyys, emotionaalinen uupumus, psykologinen stressi ja somaattiset valitukset).</p>